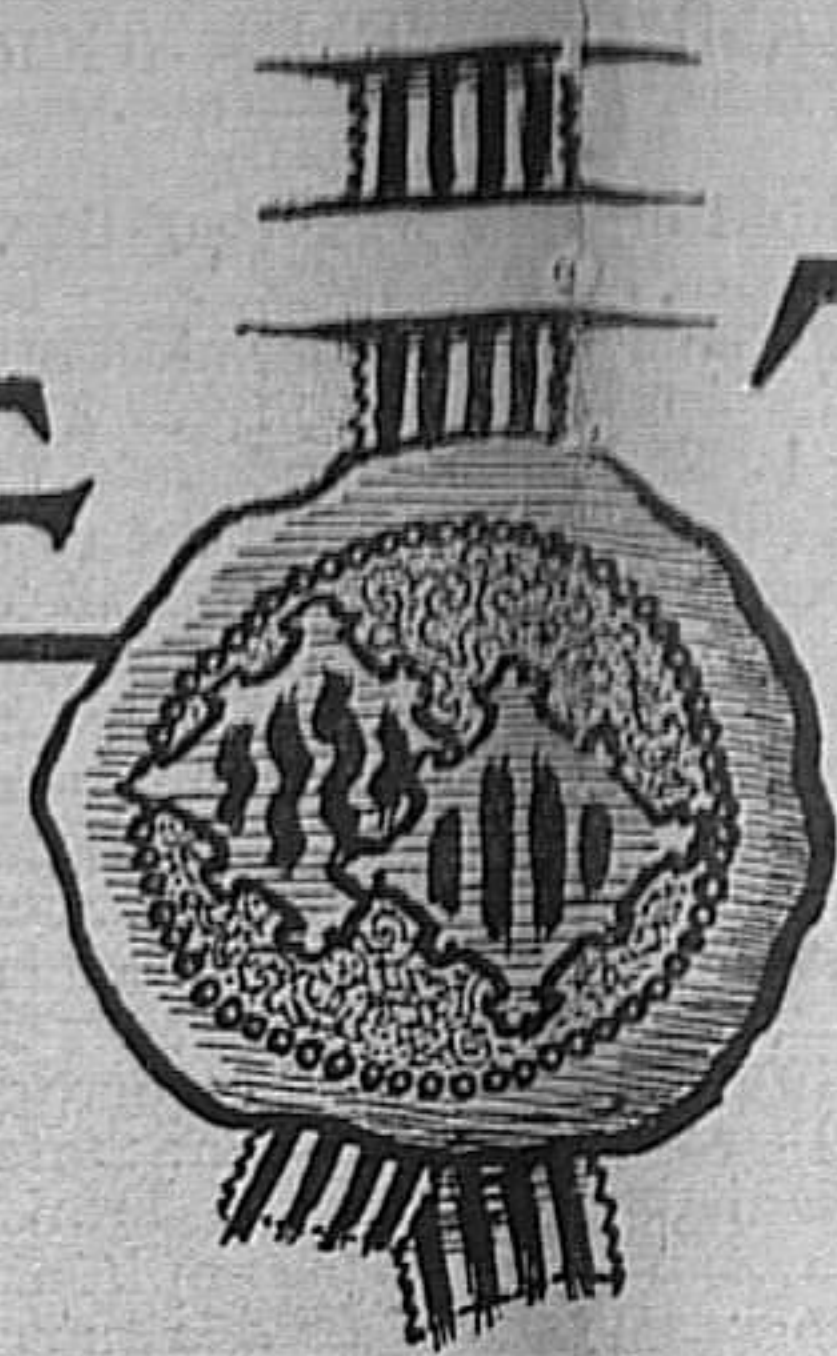

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 2.— Núm. 72.— Diumenge 15 de Desembre de 1901.

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret, a lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causes: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

L'Unió Catalanista al Poble Català

La Unió Catalanista se considera obligada a fer sentir sa veu en aquestos dies en que corren de boca en boca, ja ab accents d'entusiasta adhesió, ja ab tònics d'indignada protesta, las Bases de Manresa proclamadas per aquesta entitat en sa memorable Assemblea de l'any 1892. Si no més s'hagués retret lo nostre programa com a cosa secundària d'un moviment polítich que no ha tingut per finalitat neta y declarada la reivindicació de la personalitat nacional de Catalunya, la Unió no creuria arribat lo cas de dirigir-se al poble català pera expressar quin concepte li mereix aquell moviment en lo qual no ha intervingut perquè s'aparta del criteri fixat en sas assembleas, que són lley y norma de tots los actes que realisa.

Las darreres eleccions de diputats y las de regidors han contribuït sens dubte a despertar las dormidas energias de molts barcelonins, encara qu'ells se fassin la ilusió de creure que son desvetllament no és degut a la idea catalanista sino a l'ardent desitj que senten de dissoldre certa colla de vividors que disposan a son gust de la vida política y social de Barcelona, baix la direcció del cacich tot-poderós, escut y llansa dels governants de Madrid. Animada tantols per aquell esperit patriòtic, la gran massa neutra ó retrata de luytas electorals, alguns ciutadans desertors de la cordada política política del centre, molts d'altres que militan en los grupos extrems y una part de adeptes a la Unió Catalanista, donaren son valiosos auxili als elements que en sa gran part havian treballat ab intel·ligencia en la invariable tasca de la Unió fins que la abandonaren pera seguir dresers y viarans que no considerarem pràctics pera conservar la santa integritat del nostre programa.

Mes lo que comensà com protesta anti-caciquista ab tònics d'atenuat regionalisme, ara ha pres un color obertament catalanista. Y és que qualsevol acte de propaganda política en que's fassi una crida a la dignitat del poble català, fa germinar la llevor escampada desde fa tant anys per la Unió Catalanista. *Petit bras crema una casa*, diu la nostra gent; ha bastat un estrident *pia-fora!* contra'l caciquisme, pera que tothom compregui que no hi valen paliatius, que cal remoure de soca arrel aquest depriment estat de cosas, mitjansant la implantació total de las Bases de Manresa, y això ho han comprés a despit d'algu que las havia motejadas de constitució de per riure.

Y veusquí perquè la Unió té'l deber de declarar son criteri devant d'aquest inevitable moviment qu'és tant més important en quant s'ha manifestat devant de las Corts espanyolas, entitat colegisladora que representa la opinió política del país... fabricada casi sempre pel govern qu'ha d'assegurar-se pera'l seu ús una vistosa proporció de majoria y minorias.

Abans de tot, la Unió Catalanista se complau en proclamar una vegada més no sols la virtualitat dels principis continguts en las Bases de Manresa, sino també la bondat de son criteri radical, del que és impossible separarsen sense perders dins d'una boya d'incertituds y divagacions.

Aquest criteri nostre va imposantse a tothom, fins a aquells que se'n declaren contraris. Y sino, reparau com los que parlavan no més que de descentralisació administrativa en sa migrada manifestació d'un concert econòmic pera la provincia de Barcelona, han demanat la autonomia, y no sols la administrativa sino la política, y per últim, prescindint d'antibologies, s'han proclamat partidaris de las Bases de Manresa, y, cal dirho per orgull y satisfacció nostra, aquest procés l'han tingut que seguir los diputats regionalistas sense haver obtingut abans cap concessió ni cap promesa que'ls creyan havian de ser los fets determinants de son evolucionisme en cada un de sos varis moments progressius. Ha succehit lo que esperavam; l'evolució plantejament dels nostres principis ha sigut denegat, y ls diputats que abans tenian gran mirament en no més dirse regionalistas y ara ja's troban en lo cas de dirse catalanistas, s'han declarat partidaris per boca de son portant-veu de se que per arribar a tan simpàtica conpatricia copdicia la mà qu'allargavan a tots los polítics; la mà ha restat buyda

y son afany no s'ha vist correspost fins ara ni ab un «Déu vos fassi bé, germà», que, si's diu de bon cor, devegadas aconsola.

La Unió Catalanista que en tots sos actes, que en totas sas campanyas de propaganda, ha predicat sense circuloquis ni atenuacions las disset Bases del programa aprobat a Manresa, que las aixeca ben altas pera que tothom las coneixi y cap persona nada, per respectable que sia, n'amagui ab sa figura ó n'enfosqueixi ab sa ombra la més petita part, ha vist ab gust l'acte realisat en defensa de aquellas Bases devant de la representació legislativa, y per aquest motiu ha felicitat als esmentats diputats catalans en la persona de don Bartomeu Robert, qui ab gran abnegació s'ha llensat sol a la lluïa afrontant las iras de la turba parlamentaria, que no pot sentir com se predica la fi d'aquest sistema corcat y se anuncia l'adveniment de las novas doctrinas qu'han d'assegurar sobre bases amplias y consistentes la vida antònoma de Catalunya.

En quant als efectes immediats d'aquesta campanya no hem de fer sino retreure la frase d'un diputat ministerial nascut a Catalunya, qui digué ab aprobació de tot lo Congrès: «no lograré res lo Catalanisme pel camí de la legalitat». Devant de la insensata actitud dels polítics centralistas, la Unió Catalanista deu retenir de nou lo criteri radical de la seva propaganda, cridant a son entorn a tots los catalans sense distincions ni categorias de classe, puig tots tenen lo dret y encara més, lo deber, de contribuir a la salvació de nostra terra. Los crida com los ha cridat sempre a tots los de bona voluntat, los d'esperit noble, los qu'estimin sa propia dignitat avergonyantse del rebaxament a que'ns portan a viure.

Lo que salva als pobles. Pera això, pera unirnos tots, pera ser forts, units y agermanats, se fundà la Unió Catalanista. Tot conjunt d'homes que caminan atalaysats a un fi portan una bandera; tota aspiració que vol ser realitat encarnada en una rassa, escriu un programa. Nostra bandera és per nosaltres la mellor del mon, perquè és la de Catalunya; nostre programa, nostre credo de reivindicacions que may nos farà retallar lo centralisme, són las Bases de Manresa.

Catalans: Vos cridem avuy y no'ns cansarem de cridarvos sempre, fins que sentintvos catalans de cor y de pensament, vingueu a confondreus ab nosaltres pera salvar a Catalunya.

Amunt los cors y Visca Catalunya. Barcelona 6 de Desembre de 1901.— Per la Unió Catalanista, la JUNTA PERMANENT, Joseph M.ª Roca, President.—Marián Vayreda, Vis-president.—Oriol Martí y Ballés, Tresorer.—Agustí M.ª Gibert, Ernest Moliné y Brasés y Joseph Mallofré, Vocals.—Manel Rocamora, Secretari.

La pudridura separatista

L'obra de la regeneració de la patria catalana, sols poden empèndrer-la homes de bō de bō, ó siguin aquells que tenen valor civí y abnegació y constancia extraordinaris, perquè aqueixa obra magna no serà d'un dia sino de llargs anys. La pudridura que ha portat per tot arreu a casa nostra'l regim centralista-jacobí, se'n fica quasi bé fins al moll dels ossos y a molts los hi fa perdre la noció de la veritat d'ls hi cap-gira'l cervell, fentlos-hi veure sempre lo blanch negre y lo negre blanch.

No parlem ja dels que són polítics per la menjadora, (aqueixos fan més llástima que fastich) sino dels que no tan sols no són al costat nostre, sino que són los primers en doblegar l'esquena devant de qualsevol imposició del caciquisme, a pesar de que, per sa carrera, per sos estudis ó per sa posició social, tenen obligació de veure-hi clar y poden ésser completament independents, perquè res necessitan de l'Estat ni de sos delegats.

Uns per consideracions personals, altres per droperia intelectual y altres per ridículas vanitats; los de més ensà perquè Don... Ruigomez los hi hadonat uns quants copets a l'espatlla, y'ls de més enllà perquè Don... Ruiperez, (aqueixos personatges poden ésser Ministres, Gobernadors, Delegats d'Hisenda, etc.) los hi ha anat a fer una visiteta vestit de pontifical, tots aqueixos corcats se juntan ab los que ja estan pudrits per la política centralista... y si ja no ho són, acabaran per ser-ho: són molts per desgracia, però deixemlos correr, no'ns hem podriam fiar.

La pudridura social és fonda, molt més de lo que sembla a primera vista:

no en vá han passat segles desde que's vá fer cremar per lo butí lo llibre sagrat de nostras lleys y's va posar a Catalunya lo jou dels pobles vençuts; no en vá fa 70 anys que nostra terra porta la disfressa de provincia, com las demás regions espanyolas; no en vá l'uniformisme va ataleyant per matarlas poch a poch totas nostras més prehuadas institucions, la familia y la propietat, ficient-nos per tot arreu lleys, que no sols no tenen cap arrel en nostras costums, sino que són radicalment oposadas al geni de nostra rassa; no en vá l'empta per las grans empresas y la formalitat de nostras passats, quals paraulas valian per escripturas, van cayent a troços entre mitj dels xiscles y dels renechs de las plaças de toros y de las indecencias dels espectacles flamencs... Totas aqueixas causas y altres que no dirém, han portat a la nostra Catalunya a sa postració actual, parenta de la mort, ja que morir és lo perdre lo més íntim del nostre modo d'ésser.

Peró Catalunya no vol morir, y no morirà si no ho volen los seus fills que pensan, que estudian y que treballan: no ho deixem de petge, ni perdém la fe: si nosaltres no veyem lo sol del nou dia, ja'l veurán los nostres fills: la tasca és pesada, però cada hu dins casa seva deu treballar sens parar en l'obra santa de la regeneració de la patria.

No hi fa res que trobem la pudridura en lo cor de molts homes que tenian lo dret de creure's purs; no hi fa res que alguns nos enganyin y fins nos traheixin ó's abandonin; tots aqueixos desganyos y totas aqueixas tristesas s'han de descomptar, y, si val a dirho, fins hauríem d'estar satisfets, perquè no poguent exigir, donat lo miserable de la condició humana, que'ns porten a viure.

Lo que salva als pobles. Pera això, pera unirnos tots, pera ser forts, units y agermanats, se fundà la Unió Catalanista. Tot conjunt d'homes que caminan atalaysats a un fi portan una bandera; tota aspiració que vol ser realitat encarnada en una rassa, escriu un programa. Nostra bandera és per nosaltres la mellor del mon, perquè és la de Catalunya; nostre programa, nostre credo de reivindicacions que may nos farà retallar lo centralisme, són las Bases de Manresa.

Lo jorn de la gran festa de la Patria ja vindrà, y valdrà més, que quan poguem celebrar aquell gran Nadal, símbol de la nova joventut per la nostra terra, no hi hagi gens ni mica de pudridura entre nosaltres; val més que triguí un quant de temps més, però que vingui bé.

Tinguem fe en lo pervindre de Catalunya, si'ls polítics corrupts nos la acaban de fer perdre respecte d'Espanya. Avuy nos insultan dihentnos separatistas quan no'ns som ni volém separarnos de Espanya y sols exigim que s'allunyi de la gobernació de l'Estat tot lo qu'estigui desacreditat y malmès; y en aqueix sentit és ben segur que són tan separatistas com nosaltres tots los espanyols dignes y honrats.

Preo tot això de separatistas al cap-dell, fa riure: perquè'l dia que tot això, que ja cruix, s'en vaigi al botavant y'ls regionalistas comensés a fer partia tenint la sartén por el mango y poguem donar credencials de 3 pessetas per amunt y repartir bandes de regidors, etc. etc... ¡no n'hi haurá poch de tota aqueixa pudridura que plegant los braços com a pregadéus doblarín el espinazo y confesarán noblemente su error.

Vivir para ver, que diuen més enllà de l'Ebre.

Treballan pera nosaltres

Prou que'ns hi esforcem en defensar nostre programa, en fer entendre las sanitasas ideas catalanistas; mes nostra tasca resulta inútil del tot devant dels polítics d'ofici que no'ns volen comprendre, puig reconeixer lo que tot lo públich fins avuy indiferent nos reconeix, seria confessar sa mort.

Aquesta mort del caciquisme serà conseqüencia natural, indiscutible, del desvetllament del poble. Los partits polítics fins avuy havian volgut que'ls ciutadans se'n preocupessin poch de la gobernació de l'Estat, de la provincia, del municipi. Com més sols més amples, deyan, y així hem vist com han passat llargs períodes sens que'l més petit núvol entelés lo sol de la política caciquista; y cosa estranya: quan més tranquil·litat hi ha hagut pitjor ha sigut l'administració.

Los catalanistas tenim per primer deber interessar lo poble, tot lo poble en la gobernació de l'Estat. A una época de fosquedat perpétua volém que hi succeheixi la llum d'un sol esplendent, puig com segons nostre modo de pensar tots los actes polítics han d'estar inspirats en la major honradesa, pera res nos desdona una fiscalissació gelosa y continua.

A conseqüir interessar-hi a tothom en la política, única manera de treuren per sempre més als que d'ella n'fan son ofici,

hem de dedicar tots nostres esforços, y per res del mon desmayarem en la nostra tasca, servintnos de motiu per això los resultats que ab nostre desinteressada propaganda hem vingut conseguint.

Quan nostres enemics vulguin discutir serenament ideals contra ideals—si és que'n tenen—disposats estém a contenir, y així ho demostravam lo passat número desmentint los diciters de separatistas y barcelonistas, ab que dos dels diaris locals nos motejavan; més de cap manera és possible sostenir polémicas ab una premsa que als catalanistas no'ls considera ni considerará may un partit polítich, sino una forsa social que té d'aniquilarlos a tots ells.

No'ns estranya donchs que en comptes de defensar lo programa conservador l'un y lliberal l'altre, ó tots dos los programes conservador y lliberal puig als dos partits han pertenescut y ab los dos han exercit lo caciquisme, se entretenguin ab tonterias com lo de que'ls catalanistas som sis, si'l nostre cassino és petit, si'ns reunim cada dia ó no y altres per l'istil que sols proban l'impotencia de qui'n fa us.

Quan nos diuen que som sis, és quan nos fan més llástima, perquè no podém menys de recordar que partits tant nombrosos com són lo fusiónista y'l conservador, (tant que perals càrrechs públics sempre tenen de reelegir las mateixas personas), no obstant lo favor y tota la presió oficial, han passat, passan y passaran moments de verader panich, devant l'embestida de sis catalanistas que tenen la sort de veure's ajudats per tota la població, com se demostrá en las últimas eleccions municipals.

Aqueix enemic tan petit com vostés lo consideren anirà creixent, creixent, y creixent, ha donat cabuda a activitat per la virtualitat de las personas, que res signifcan ni valen, sino per las ideas, puig lo poble va veient clar los resultats que ha obtingut fins ara, y obra'l cor a l'esperansa devant de las doctrinas catalanistas, comperent que sols d'ellas pot esperar la regeneració.

La nostra tasca és de sacrifici, ben bé ho sabem; mes tota la donem per ben empleada al veure l'acullida que'l públich independent presta a nostra campanya. Jamay hem tingut la pretensió de dictar ukases desde Lo Camp com sostenia l'altre dia'l diari conservador; mes si que al fundar nostre setmanari aspiravam a ferne d'ell un verader orgue de l'opinió, y faltariam a nostre conciencia si no'ns mostressim satisfets del tot dels resultats.

Tot quant podém y valém ho hem posat al servey del poble, veient ab goig, ab lo goig, intens de l'apòstol que predica una nova doctrina, los fruits cada dia més grans de nostre modest treball. Las ideas sostingudas per nostra publicació no necessitan ésser exposadas ab forma d'ukase: cal sol senyalarli al poble las miserias de la política centralista, pera que ab fàstich ne fugi y vingui a la nostra companyia.

Crèguins: los catalanistas de Tarragona no són sis, ni dotze, ni vint; som tots los que estan cansats, més que cansats aburrits, de la política centralista, de aquesta política que fa possible tota classe de miserias, d'aquesta política que hi ha que acabar ab decisió y valentia si no's vol que ella sigui la ruina completa d'Espanya.

Y aquesta forsa poderosa no la detura ningú; demà més forta que avuy, l'any qui vé més qu'enguany, las horas del caciquisme están comptadas. Aprofiteulas donchs caciquistas, mes per lo menys cal·leu, que cada vegada que tracteu de sincerarvos ho feu tan malament, que acabeu de desacreditarvos devant de la opinió pública y no feu més que precipitar vostra caiguda.

LO DE L'OR

Fent números demostrarem la passada setmana que la disposició de l'Urzaiz sobre'l pago en or dels drets d'Aduana de alguns articles, no podia produhir los efectes que'l Ministre's proposava, ó sigui la baixa dels cambis. No obstant los cambis baixaren y no poch, puig de 42 per 100 arribaren a 30'50, ab gran satisfacció dels ministerials, que ja creyan haver resolt la quadratura del círculo, ó sigui lo possehir or, ab un senzill decret que res diu ni cap resultat pràctich enclou.

La baixa havia sigut forçada pera produhir efecte entre ls que no saben de comptar ó bé producte d'una forta jugada dels agiotistas; però ja siga una cosa ó l'altra, la veritat és que'n aquest pays no hi ha ni cap, ni pèus, ni sentenç, y que

sols quatre iniciats y quatre aixerits s burlan del mort y de qui'l vetlla, omplint y més omplint llurs caixas en cada sotregada económica. ¿Que'l pays paga'ls plats trencats y que'l peixi minúti n surt ab las mans al cap? Res importa, y tal dia farà un any.

¿Quin benefici havem reportat de la ficticia baixa dels cambis? Cap; solzament esverar als exportadors, dificultar los negocis y produhir una baixa en tots los articles y una paralissació en los negocis, devant l'inseguritat dels cambis, que naturalment regulan los preus dels articles que s'exportan.

No hi creyam en una forta baixa dels cambis ni creyem per ara y tant, puig atesa la situació económica d'Espanya, és impossible fer de copy volta lo que exigeix molt temps y sobre tot una orientació ferma y resolta en lo sentit de normalisar l'hisenda pública reduhint gastos inútils; però com en això no hi pensan ni ho volen fer, los cambis han tornat a pujar y pujaran més sens cap dupte, puig en lloch de regularisar los gastos y reduhirlos, lo govern fa passar ja dels mil milions lo presupost que ara s'està discutint ó millor que no's discuteix: los diputats tenen altra feyna qu'estarse al Congrès sentint llegir números.

Mentres aném llensant los diners de aquesta manera, no hi confihin en la baixa dels cambis; l'Urzaiz d'ara y'ls Urzaiz del pervindre, dictaran tantas disposicions com vulguin; se pagarán una part dels drets d'Aduana en or ó s'hi pagarán tots, com no trigarem gayre a veure; melerán en cintura al Banc d'Espanya; però ja veurán com lo malalt no millora y també veurán com lo Banc d'Espanya, seguirá repartint dividendos de 30 per 100 y com la circulació fiduciària segueix creixent sens cap barrera.

Lo govern y'l Banc d'Espanya no poden renyir may: són dos puntals que s'aguantan mútuament.

12, desembre 1901.

LAS ZONAS NEUTRALES

A Espanya tothom serveix pera tot, ó més ben dit, tothom se considera ab prou coneixements y ab sobrada aptitud pera desempenyar qualsevol càrrech per enlayrat que siga, y pera discutir y escriure sobre tots los assumptos d'actualitat. Això proba que'l nivell intelectual dels espanyols está molt baix, puig és sapigut que'ls que no saben res creuen saberho tot, mentres que perals intellectuals, com més saben, més convensuts están de lo molt que'ls hi falta aprendre.

En qüestions periodísticas dona llástima veure lo que s'escriu y sobre lo que s'escriu; qualsevol salta-taulells de Redacció's creu prou sabi pera ocupar-se de lo que no coneix y *asi sale ello*: cada barrabassada y cada fuetada al sentit comú y a la gramática, tomban d'espatllas al pacientíssim lector que's preu la molestia de passar los ulls per certs periódichs. Dihem això a propòsit de las Zonas neutrals, que ara están de moda.

Si allò de... y otros otorgan callingo, va per nosaltres, sapiga La Opinión, que ni callem ni otorguem, y que si no havem parlat més aviat d'aquest assumpto, és perquè no'l veyem clar ni molt menys. Los barcelonins se fan grans ilusions respecte a la zona neutral y Déu fassi que no s'equivoquin, puig al nostre entendre, ni'l seu comerç augmentará gran cosa, ni en la zona neutral s'hi establiran las nombrosas industrias que ells se creuen.

Pera pensar així, tenim l'exemple dels grans ports francs, ó més ben dit zonas francas de Copenhague y Hamburgo. Aquests dos ports, no comptan ab grans industrias dintre de la zona franca, ans al contrari són bastant reduhidas y de no massa importancia; però si bé l'industria no s'hi desenrolla gayre, en cambi'l comerç l'aprofita de valent, depositanthi articles y primeras materias procedents de tot lo mon y reexportantlas després en lo mateix estó ó manipuladas per medi de barrejas a diferents mercats nacionals y extrangers.

Las zonas francas, no són més que un tros de terra sense la més petita intervenció fiscal, y ahont lo comerç hi pot importar y reexportar tota classe de géneros sense limitació ni pago de drets ni impostos de cap mena. Los géneros de las zonas neutrals que s'introdueixen en la nació ahont están situadas, pagan los drets d'Aduana per la columna més pujada de l'Arancel. També hi ha nacions que aplican a las procedencias de las zonas neutrals la mateixa columna, sigui ó no nació convinguda.

Com los ports d'Hamburg i Copenhague, són d'un considerable trànsit de mercaderies, ja per l'interior ja per l'exterior, s'explica que els respectius governs hagin gastat pera establir las zones neutrals una borratxada de milions que fa fredat, puig no és cosa que's pugui fer ab quatre quartos.

En lo Mediterrani tenim lo port de Gènova que en mohiment mercantil ha sobrepujat a Marsella i no cal dir que a Barcelona. A Gènova no hi ha zona neutral, però si *Entrepòts* generals ab grans facilitats pera'l comerç. Los *Entrepòts* són uns dipòsits comercials ahont hi entran los gèneros pera ser importats o reexportats, mitjansant la vigilancia de la Aduana; són unas zones neutrals ab certes limitacions.

Lo port de Gènova ha prèns gran vol degut a las mateixas circumstancies dels de Copenhague i Hamburg, o sigui al trànsit. Gènova està molt ben situada pera rebre i reexportar gèneros al Nord d'Italia, a Suïssa i Sud d'Alemanya per medi de la seva xarxa de ferrocarrils. De aquí que'l govern italià dongui tota mena de facilitats pera atraure cada dia més al comerç universal y's gastí a dotzenas de milions pera arreglar molls ahont ab poch gasto y depressa puguin los vapors fer las sevas operacions de carga y descarga.

Marsella, engelosida de la seva rival, y que ja en l'antigor gaudií's beneficis no tan sols de zona neutral sinó de ciutat franca, se preocupa y treballa pera obtenir una zona neutral, per no considerar insuficient l'*Entrepòt* que ara posseïx, però duplèu que ni aixís sobrepuja a Gènova, mellor situada topogràficament.

Barcelona no's vol quedar endarrera, y posada a demanar, demana una zona neutral ab tals condicions y ab tals confians que seria la primera del mon. Té Barcelona las condicions necessaries pera rivalisar ab Gènova y Marsella? No creyem que ningú pugui contestar afirmativament. Lo mohiment del port de Barcelona no és pas de trànsit; queda limitat al comerç de la plassa y a las necessitats de la seva industria.

Més que del trànsit confian los barcelonins ab gran nombre d'industrias, que segons ells, s'establiran en la zona neutral. Lo Sr. Elías de Molins, en un acabat estudi sobre la materia, desconfia bastant de l'èxit d'aquesta idea, puig si lo manufacturat en la zona neutral s'introdusís després a l'interior no tindria compte y si ho fessin pera l'exterior jahont s'exportarian los productes que no trobessin la competencia dels similars estrangers?

Si tenim dubtes respecte a l'èxit de la zona neutral a Barcelona, quants més no'n tindrem de la que's pogués establir a Tarragona? Al menys a Barcelona tenen una gran base de comerç y si la zona neutral a Tarragona esdevingués una democràcia la escamotjaria contínuament.

La zona neutral no's beneficia no's perjudica; però aquí no tenim altre mohiment que'l reduhit del comerç local y de la mitja dotzena de poblacions que's serveixen del nostre port y encara no del tot, puig molts gèneros han d'embarcar-se a Barcelona ahont hi tocan línies de vapors qu'ahont no hi poden vindre per no haverhi peu de carga.

Això no vol dir qu'ahont deguem estar plegats de brassos, contemplant estoïcament la decadencia de nostra estimada ciutat; però cal mirar las cosas fredament y cercar mollaras que s'adaptin a las nostras necessitats y a la nostra poca o molta importancia mercantil. Estudiariem seriament l'establiment d'una zona neutral a Tarragona deu ferse, o mellor, deuria haverse fet, puig un no sab com han d'anar las cosas y lo que avuy no és gayre realisable ho pot ser un altre dia; però si de moment no la obtenim una zona neutral, probablement nos concediran un *Entrepòt*, que podria prestar molts bons serveys y desenrotllar lo comerç tarragoní. Aquests estudis deuria fer la Junta de las Obras del Port y no perdre lo temps enviant exposicions que demostran un gran desconeixement de lo que són las zones neutrals, y que cap fi prácticu poden reportar a Tarragona. Lo demanar que si's concedeix la zona neutral a Barcelona's concedeixi a tots los ports d'Espanya, és senzillament ignorant.

Demanem lo que necessitem nosaltres, que's demés prou se cuidan de lo que's hi convé. Fermo d'altra manera és lo mateix qu'aqueus que's cuidan de la casa dels altres y la seva està per escombrar. D'això'n patim molt a Tarragona.

Comentaris

Serietats "francas"

Lo Sr. Magriñá no ho va dir tot en la carta dirigida al Sr. Castellarnau, y pera que tothom sapiga lo que pensa tan profetic agricultor sobre'l problema catalani, ha escrit un altra carta y lo qu'es pitjor l'han publicada ls dos diaris caciquistas de la localitat.

No la voliam contestar la darrera carta del Sr. Magriñá per que's recomana y's contesta per si sola; però com això podria semblar-li a dit senyor una desatenció'n diré alguna cosa encara que no mes sigui pera entretenir als nostres lectors, y pera donar ocasió al Sr. Magriñá a seguir publicant cartas, que ho creurá no, però'n's distreuhen d'allò més.

Lo mal de tractar los assumptos sin enterarse, com diuen nostres vehins de l'altra part del Ebro, està tan estes, que no's estranya que'l Sr. Magriñá'n patixi. Si ho estés d'enterat, sabria que'l catalanisme no significa la preponderancia dels barcelonins, puig basat en la veritable representació per classes, cada poble y cada comarca tindria genuins

delegats que no dependrien pas del caciquisme foraster. No ho cregui donchs que'l catalanisme sigui'l bu pera que'l govern concedeixi a Barcelona la Zona neutral, puig això de la Zona és de quatre dias y'l catalanisme vé de molt lluny.

Tot lo que diu sobre las Diputacions de Barcelona y la de Tarragona podrà ser cert, però se'n's acut un duplèu: si tantas cosas nos deu la vehina Diputació ¿com és que li paguem ara un gros deute d'estancias d'alienats a Sant Boy y no li descomptan lo que vostè diu? En qüestió de deutes la nostra Diputació no pot aixecar massa'l gallo, com a V. Sr. Magriñá li deu constar per haver estat en aquella casa.

Allò que diu, que si concedeixen la Zona neutral a Barcelona *ya podremos destinar nuestro puerto a criadero de otras porque no habrá ningún armador tan loco que envíe sus buques a Tarragona a pagar derechos de aduana, mientras que en Barcelona estará exento de ellos*, es parlar per parlar, ab complet desconeixement de causa y com si hagués sentit tocar campanas y no sapigués ahont. No's extenem mes sobre aquest particular, puig en altre lloch ja'n parlèu.

En lo terror econòmic no estem Sr. Magriñá tan distanciat de Barcelona com V. suposa, ni Catalunya ho està de las demés regions d'Espanya. Antigament encara's parlava de lliure-cambi, però avuy ja ningú se'n recorda. Vostè que, *observa la naturaleza* fixis que las regions de l'interior ahont lo lliure-cambi dominava en absolut, són mes proteccionistas del blat, dels alcohols y del bestiar, que'l mateix que va inventar la protecció. Las sevas idees sobre això, són molt rancias Sr. Magriñá, puig fins la mateixa Inglaterra's torna proteccionista pera fugir de la competencia yanquea.

Fins aquí la part econòmica, que diu V., y respecte a l'historica ¿que li diréu que no li hagi dit La Cruz? Que un català com V.'s precia de serho fassi la apologia d'un rey, o millor dit del *Conde-Duque de Olivares*, que arrebatà a Catalunya sas llibertats y vessà la sanch dels nostres antepassats, imposantnos lo més despòtic y vergonyós del *yugo*, es cosa que no ho podem capir. Lleixi'ls historiadors més contraris a Catalunya y veurá com nos donan la rahó, per que la tenim tota, com la tenim ara al exigir que se'n's torni lo que era ben nostre. No las escrigui aquestas cosas Sr. de Magriñá; cregui a qui li vol bé.

Després nos pregunta que som políticament los catalanistas. Si V. estés enterat sabria que'l catalanisme no és un partit polític sinó un mohiment social. D'aquí que dins nostre camp hi capigan tots los catalans de bona voluntat, sigan las que vulgan las sevas idees polítiques y religioses, mentres acceptin lo que reivindicam: l'autonomia de las regions. Los federals y's carlistas tenen afinitat d'ideas ab nosaltres y per això són aliats naturals. La forma de govern nos té completament sens cuidado, puig ab l'autonomia de las regions, tan bona pot ser una Monarquia com una República.

Ja té donchs explicat això dels *istas*, encara que no n'hi havia necessitat, per que vostè Sr. de Magriñá quan era possibilista també hi acabava en *ista*, y fins ocasió hi hagué qu'el pobre Castelar, lo volgué fer acabar no en *ista*, sinó cremant-li'l retrato que tenian en aquell cassino del segon pis de casa Clara.

Pera acabar, puig això ja's fa massa llarch, copiarem allò que'l Sr. Magriñá *siente y piensa: tarragoní y catalani, ni Francament D. Antón* si no més sent y pensa això, no deu sentir ni pensar gran cosa, puig és una frase que'l diable que l'entengui. Alguns suposan que'l ni no's pot expressar ab la ploma sinó ab lo bras..... però nosaltres no ho volèm creure.

Una vegada's va proposar vostè *no escribír más para España*. Que no li rebrotxi aquesta idea y fassins la mercé de no deixar que la ploma se li rovellí. ¿Com ho fariam si cada dos per tres no poguésim llegir escrits de vostè? L'*splèn* nos mataria.

Calma

Després de las Corts hagin legalisat la situació econòmica, clavantnos entre cap y coll un presupost de gastos de mil milions de pessetas, despreciant lo *piçó*, lo nostre paternal govern enviará a pares de la patria a sas respectives cases pera que's puguin menjar tranquilament lo gall y ls turrons de Nadal.

Aquest any, tots plegats podrèm disfrutar de las festes, ab més alegría y satisfacció que'n los passats, per que cada dia's va allunyant més lo record de las darreras desgracias. Qui's recorda ja de Cuba, de Puerto-Rico ni de Filipinas? Ningú; dihem mal: las pobres mares que veieren embarcar als seus fills y que no los han vist tornar, aquestas si que se'n recordan.

Pera ls demés allò fou un somni, semi-realitat, qual record fuig de dia en dia, en mitj de las satisfaccions y de las prosperitats que arré nos envolcallan, y que fan redressar vigorosa y altaiva a la nació que'n Saitisburhi cregué morta y pròxima a desaparèixer del mapa.

Desde no hay harina todo es mohina. Per forsa a Espanya n'hi deu haver molta de farina, quan ningú's mou ni dona senyals de trobar l'oliativa pau que gaudim per misericordia Divina. No altra cosa vol dir, la planera mar d'ara en las abans revoltadas ayguas parlamentarias. Fora de la llevantada catalanista, que produí més soroll que desperfectes en las escolleras ministerials, lo demés, una calma xixa propia del *Estanque del*

Retiro ahont hi poden navegar fins..... en sech.

La garbinada econòmica, ni forsa té pera enviar a redós del Congrés als diputats de la Nació; tot lo més vuit o deu arriban a port cada dia per que entre familia s'arregli bonament la qüestió dels quartos. Lo caixer prou rondina, per esperit de classe, abans no acceptals molts auments en lo presupost, que més que demanan exigeixen los representants del poble; però no té més remey que dir *bueno* y afegir partida darrera partida en lo presupost de gastos.

Del d'ingresos ningú se'n preocupa fora de l'Urzaiz, y's comprèn: tantas y tantas estadísticas surten del ministeri d'Hisenda, de milions y més milions de *aument sobre igual mes del año anterior*, que un home encara que no tinga una pesseta a la butxaca, se fa l'illusió que's diners van a puntades de peu. Desde'l moment que cada dia's recauda més ¿que proba? que de diners n'hi ha encara que ningú's vegi.

Ab tot y haver perdut las colonias, la rumbejem d'allò mellor y com los *duelos con pan son menos*, visca en Xerínola, que un o altre ho arreglará quan siga cuit.

Una vegada'n hagin fet la llei en la qüestió de quartos, vindrá la *reorganización dels serveys y la descentralización administrativa*, que ab tota serietat va prometre en Sagasta *para mañana*, quan contestava a n'en Robert. L'únich que ens espanta és que aquest *mañana* no arribi may, però atesa la formalitat d'en Sagasta hi podem confiar.

Esverament

Lo diari conservador ab vistas a la *caza de en frente*, ja no sab quina paret toca. Sòrt que La Cruz li dona motiu pera lluhir quatre mots de llatí robellat, reminiscencias d'aquells temps en que las figuras servían pera fer figas y no pera penjarhi hàbits, que sinó, difícil li seria sortir dels embulls en que ell mateix se posa.

Lo dimars se despenja ab un solt, que demostra una gran irritabilitat de nervis o bé que's va deixar los *guants* a casa, y naturalment escrivint sense funda a las mans, s'apreta més la ploma..... y surt allò de la *baba pestilente*, quan, pot creureu o no, per aquesta Redacció, qui més qui menys, tots estem molt tranquils y non's posèm cap pedra al fetje. Sisapiguessin quin bon humor gastem... ¿Sab perquè? Per que no tenim por de perdre cap regidoria, ni cap *Junta*, ni cap cacicac minúscul. Tots plegats som sis mal-comptats y com ademés de ésser poch, no vam inventar la pólvora, no aspirém a fer la felicitat de Tarragona desde l'Ajuntament, ni desde las Obras del Port y demés *Juntas* usufructuadas sempre per los *patronos* que ab *un y socor* a *la vivienda de la* abnegació may p'ou a *abadada*, sacrificant llurs interessos particulars pera treballar per l'enlayrament de Tarragona.

Si tants sacrificis los hi costa la felicitat y prosperitat de Tarragona, perquè no deixan que aquests sacrificis los fassin uns altres? Qüestió d'amor propi. Si no fos per dignitat, per amor propi, los hi sentirán dir, nos estariam molt tranquils a casa, per que l'home públic no té més que disgustos y perdus; però no podem permetre que quatre *Donsnadies*, nos posin en solfa duptant del nostre desinterés y patriotisme.

Y aixis van tirant; unas vegades per que ningú's hi diu res y altres perquè'ls combatem, sempre troban motius prou justificats pera aferrar-se als càrrecs, com si haguessin sigut creats expressament per ells.

Però tornant al diari conservador, li diréu que'n efecte cerquem feros nostres al públic y casi casi ja ho havem lograt; ara que volguem separarlo del *verdadero terreno*, li agrahiriam que's digués *quin terreno* és aquest, perquè si és lo del *caciquisme* cregui que ni és *verdadero* ni cosa que se li assemblí.

Lo que volèm és que's caciquistas se quedin en quadro y que no fassin ja més desgracias. D'això plora la criatura, ¿veritat?

Cartas obertas

Al Sr. Roig y Bergadé, diputat a Cortes per St. Felu de Llobregat

III

Los uns motejan lo Catalanisme de reaccionari y carli, altres de lliberal, y alguns, portats per consciéncies il·lògiques, han arribat a titillar de masònic; pera vostè, ademés d'ésser reaccionari és exclusivista, y ls catalans que inspirats en lo sant amor patri votaren las bases de Manresa, demostraren un cop més l'egoisme peculiar a la rassa catalana. Res més injust que parlin d'exclusivisme's senyors feudals que basan tot lo seu poder en aquest mot significatiu, en motejarnos de retrògrads y reaccionaris los defensors d'un règim centralista imperant ja en los antiquissims imperis asiàtics fundats per lo despotisme y la tirania, caracters somniadors que guaytan sempre endarrera pera recordar glorias y grandezas que si han existit may, han sigut la causa eficient de nostra ruina, que si miran endavant interpretan com ideals progressius lo que no són altra cosa que deixes de passadas civilisacions destruidas per aquests mateixos ideals adoptats avuy en un'altra forma per homes de govern que desconeixen en absolut lo que són los avensos y retrocessos en la vida dels pobles.

Lo programa de Manresa no és exclusivista, perquè no s'escriué tant sols pera la constitució d'una Catalunya autònoma, olvidant per complert las demés nacionalitats y regions que componen l'Estat espanyol; y que's basa sempre en lo principi d'una constitució federal pot negarho únicament qui no s'hagi prèns may la molestia d'estudiarlo y ni tant sols de llegirlo. Ademés d'això no podem ésser pas exclusivistas los que havem vist ab goig y simpatia, ajudantlos ab todas las nostras forsas, als nostres companys de causa de la Basconia y Galicia y de las regions que comensan a despertar al mohiment regenerador del regionalisme com l'Aragó y Valencia, la germana de la vella Catalunya. No havem propagat la bona nova per aquestas regions victimas com nosaltres del funest centralisme, per que la caritat ben ordenada comensa per un mateix, y abans de ajudar a fer la neteja als nostres vehins, entenem que cal treballar dins de casa nostra, ahont tanta feyna hi tenim a fer si no's manca bona voluntat.

Encara que no's haguessim preocupat may de la sort de las demés regions, las nostras bases de Manresa no són exclusivistas perquè poden adaptarse a tots los pobles d'Espanya salvant petites modificacions, especialment en lo referent a l'idioma, y encara que no fos aixís, per més que nosaltres, prescindint de las demés regions, haguessim votat una constitució exclusiva pera Catalunya, tampoch nos escarria bé'l mot d'exclusivistas o egoistas, perquè entenem que seria una verdadera tirania imposar als demés espanyols un programa inventat per catalans desconexors de las sevas costums, de la seva manera de ser y algunas voltas fins de la seva parla. ¿Com los catalanistas, o si tant s'hi empenya, los nacionalistas catalans, que abominem lo centralisme que dicta lleys iguals pera pobles diferents, haviam d'inventar una constitució pera todas las regions o nacionalitats espanyolas? La nostra feyna no és pas la feyna de'n Jafá, y per alguna cosa som enemics del règim centralista.

Una nació no pot compararse may ab una societat comercial la qual pot disoldre un dels socis quan los demés companys no compleixin las condicions estipuladas en lo contracte, però un Estat sí. Espanya, senyor Roig y Bergadé, no és pas una nació, una nacionalitat en la qual tots los seus habitants parlin lo mateix llenguatge, tinguin la mateixa cultura, las mateixas costums, iguals drets. No és pas un conjunt homogeni sinó al contrari, tant heterogeni com la confederació germanica, l'imperi Austro-Húngar, Rússia y tots los grans Estats poblats per rasses diferents, per pobles que no serán may amichs ni viuran ben units mentres visquin subjectes a iguals lleys que per uns o per altres han d'ésser sempre'l símbol de l'opressió y de la tirania. Las regions espanyolas no tenen tampoch la mateixa historia, no han viscut sempre oprimidat pel jou qu'avuy dia las orega, sinó qu'han sigut independents, y després, al formar-se l'Estat espanyol, han gosat per alguns segles de verdadera llibertat, de verdadera autonomia, malgrat lo despotisme d'alguns monarcas espanyols. La confederació catalana-aragonesa y la corona de Castella's varen confederar ab lenllas dels reys Catòlics, que no fou altra cosa que una verdadera confederació, y aquella unió amurada ab la sanch de dos màrtirs y ab las llàgrimes de tot un poble, se convertí a mans dels austríachs y borbons en feixuch dogal qu'anà ofegant paulatinament la llibertat dels pobles confederats; y un dia era Castella la que rebia'l colp de gracia en la persona de Joan de Padilla, un altre ab Joan de Lanuza morian las llibertats d'Aragó, y Valencia, Mallorca, y Catalunya tocaren més tart las conseqüéncies de rebelarse contra'l despotisme. Lo gerent de la societat havia faltat a las condicions estipuladas en lo contracte, desconeixent y usurpant los drets d'alguns dels socis y a'aquests se'ls vol negar la dret de reclamar per las vias legals lo compliment de las obligacions, com se'ls nega també lo dret de separarse de la societat en lo cas extrem de perillarli la vida; una *Nación se une lo mismo para su bienestar que para su desgracia si es preciso*. Si las regions d'un Estat, mal aconselladas per gent sense consciencia, volen precipitarse a l'abim, y una d'ellas, moguda per l'instint de conservació, vol salvarse, no té pas dret a ferho: té de morir com las altres, una mateixa fossa té de cobrir llurs ossos, com los dels cortesans africans lo dia que mor lo seu quefe, quina mort té d'anar sempre acompanyada ab la dels companys més fidels de la seva vida. Oh, los *sagrados intereses de la patria*, —en nom téu se sacrifican vidas, se trepitjan ignominiosament los drets dels pobles, se defensen las teorías més absurdas.

No és solzament exclusivista y egoista'l Catalanisme, és també, segons vostè que milita y pensa morir afiliat a l'escola democrática, reaccionari. Es reaccionari donchs lo programa de Manresa en la base 7.ª que diu: «Lo poder legislatiu radicarà en las Cortes catalanas que deurán reunirse tots los anys en época determinada y en lloch diferent. Las Cortes se formarán per sufragi de tots los caps de casas agrupats en classes fundadas en lo treball manual, en la capacitat o en las carreras profesionales y en la propietat, industria y comerç, mitjansant la corresponent organizació gremial en lo que possible sia». Si això és atressat essent com és l'última paraula en lo referent a Cortes verdaderament democráticas, será sens dubte avansat lo sistema defensat per vostè y que fins avuy dia ha donat tant excelents resultats.

¿Hont és la democràcia en los Parlaments moderns, si allí hi veym solzament la representació d'una burocracia enfiada, d'uns partits polítics que's mossegan ab la seva boca verinosa dis-

putantse eternament la suhor del poble? Desde quan als Parlaments hi havem vist la representació per un igual de les classes socials? ¿Hont són los representants de las classes proletarias, de las intelectuales y de las burguesas? Senyale una verdadera democràcia, ni és possible tampoch que'l poble pugui defensar-se devant del poder despòtic de l'Estat. Lo sufragi universal, tal com vostè'l comprén, és una gran arma de govern, un gran medi pera oprimir als pobles, y això no és ni avansat ni molt menys democràtic.

JORDI DE MONTNEGRO.

Tarragona 13 Desembre 1891.

A la Classe Obrera

Sr. Dr. de LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt distingit Senyor: Pera que els obrers tingan un coneixement exacte de lo que fou lo Socialisme en lo segle passat, probarem de donar una idea general del seu desenrotll y tendencias. Aixís podrán jutjar ab consciencia nostres propòsits, que no són altres que exposar lo que al nostre entendre deurían realisar los obrers catalans en virtut de l'increment y desenrotll de las doctrinas catalanistas, ja que aquestas se fonamentan en una acció social d'amor y germanor envers todas las classes de la societat.

Desde primers del passat segle Saint-Simon y Fourier a Fransa y Robert Owen a Inglaterra havian propagat las idees d'associació fraternal dels individus com a únich medi d'acabar ab la miseria. Aquestas idees, propagadas entre elements de conreuda inteligencia en son principi, no passaren a la realitat fins al cap d'uns quants anys; aixís és que era al 1834 quan se formà a París la primera associació d'obres platers, que avuy subsisteix encara.

Las primeras tentativas d'associació a Inglaterra, són producte de la propaganda d'Owen y no's realisan tampoch fins després de trenta anys, essentne bella mostra la societat dels equitativs de la Rochdale, cooperativa de consum composta de 28 individus que obrí'l seu establiment lo dia 21 de Desembre de 1844 a Londres, en lo carrer del Sapo, ab un capital de 700 pessetas y que actualment existeix y compta ab milions de capital y fa negocis per milions de lliuras esterlinas. Una demostració práctica de la tenacitat y constancia de la rassa anglosajona.

Los que introduhien a Espanya las idees socialistas, foren los deixebles de Fourier, figurantlo primer entre tots don Joaquín Abreu, diputat que va ésser a las Cortes de 1823 y un dels doze que a Sevilla votaren la destitució del Sr. Ferrán VII. Emigrat després a Fransa, Abreu conegué personalment a Fourier, y en 1834, tres anys després de sa tornada a Espanya, comensá la propaganda de las novas doctrinas.

Lo primer periòdic socialista que a Espanya va publicarse, fou una revista desenal que aparegué en 1845 ab lo títol de *La Atracción*, dirigida per Ferrán Garrido, y que desaparegué al cap de tres mesos per falta de suscriptors.

Molt abans a Barcelona, lo nucleu dels Abdon Tarradas, Montaldo, Monturiol, Cuello, Borrás y altres, propagaren las idees socialistas, que donaren per resultat l'organización a l'any 1840 de la societat de teixidors que encara subsisteix. També són d'aquella fetxa moltes associacions de socors mútues que haqueren de treballar secretament a causa de las persecucions de que foren victimas.

Durant la tongada del 1845 al 1868, a Espanya hi hagué un període d'incubació socialista ab tentativas que tingueren major o menor fortuna segons los gèneros que dominaven, establissentse algunes societats de resistencia al capital, ensajantse las cooperativas de consum y de producció.

A l'any 1864 vivian a Londres un bon nombre de socialistas alemanys deixebles del genial Ferrán Lassalle, que morí'l 1844 després de sostenir constantment una lluita contra las idees del gran filantrop Schueze Delitsch, fundador de la propagandista dels banchs populars d'Alemanya, institucions de crèdit que actualment van adquirint carta de naturallesa en nostre pays, encara que estant fetas.

L'esmentada munió d'alemanys a Londres, reculliren y perfeccionaren las idees de Lassalle, propagantlas a l'ensems de tres gran nombre d'individus de diverses nacions, los quals organisaren l'*Unión Universal de proletaris*, formant un comitè que convocá un meeting a la plassa de Sant Martí Hall per'l 20 de Setembre de 1864. A n'aquest meeting hi van assistir obrers de todas las nacions, y's llegí y fou acceptat un manifest fest-proclama del cèlebre Carlos Marx y ls Reglaments de l'Associació Internacional de treballadors, que, desde aquell moment quedá constituída.

La Internacional va creixe ab poch temps, proba de que'l terror espanyol ben assahonat, y aixís ho demostram l'importancia dels Congressos que's convocaren després. Al de Ginebra, que fou lo primer, celebrat l'any 1866, hi turen seixanta delegats; al de Brusselas, 1868, n'hi havia 700; al de Basilea, de l'any 1869, concorregueren 75.

La setmana entrant continuare de vostè Sr. Director afim. s. s. PERE ANTÓN MARIÀ.

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals i anti-asmàtics que's desprenen mentre van desfilant per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, ETC.**
Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

Bibliografia

Diccionari de barbarismes introduïts en la llengua catalana. Obra composta per Antoni Carera i Vidal. Un volum en 4t. major de 506 pàgines. 22 x 14. Barcelona: Vilanova i Geltrú: Oliva, tipograf: Rambla Llibertat, 1901.

(ACABAMENT)

No s'ha mort, no, la llengua catalana com s'hauria mort altres llengües, però s'ha eslabissat alguna cosa de la puresa de son vocabulari i de ses formes característiques.

En l'estat present de la missió històrica del catalanisme, se deixava sentir la necessitat d'un llibre que vingues a combatre aquest mal, i aquest bany lo vé a omplir l'obra composta per Antoni Carera i Vidal, o sia el Diccionari de Barbarismes introduïts en la llengua catalana que conté, ab l'apèndix que hi ha al acabament, més de tres mil articles, en los quals s'esmenen expressions del llenguatge parlat i escrit, tant en lo d'ús vulgar com en lo referent a arts, oficis, ciències, història, geografia, mitologia, etc., il·lustrats ab gran copia d'exemples trets de documents oficials i particulars, de prosistas i poetes de diverses centúries, d'apèchs de literatura popular o recollits de boca del mateix poble.

Los diccionaris que tenim no abasten la meta y ab tot y fer gran servey, los mellers no deixan d'estar lliures de semblant contagi. Per gran sort l'autor espigolant per las diferents encontradas de la terra aixís com en documents y obras de poetes y prosistas dels clàssics temps passats ha trobat tots los elements necessaris pera la depuració y si bé ell ha arribat a conseguirne bona part ab perseverancia y bona voluntat, si's treballa's conseguirá del tot.

Ab l'obra de que parlem podrán esvaner molts y molts dubtes y resoldres no pocas dificultats d'expressió: en materia de idiotismes, castellanismes y galicismes en ella tindrán los llechs una pauta il·lustrada ab exemples que's averan a llegir y a conèixer las formas castissas; fins als conueadors de la llengua pot estalviarlos temps y molestia quan se's presenti alguna dificultat de memoria.

Entre las autoritats que s'invocan hi ha las següents: Ramón Llull, Jaume I, Eximenis, Muntaner, Fra Entelm Turmeda, Pere L'hermós, Dalmáu Plana, Pere Gilibert, Jalduda Bonyer, lo mallorquí en Pax, Bernat Boades, Desclor, Ausias March, Francesch de la Via, Stanya, Bernat Metge, Pere Serraf, Lluís de Peguera, Fra Gabriel Busa, Onofre de Puig, Francesch de Cerdà, Domínguez de Moradell, Antoni Lacavalleria, Serra y Postius, etc., etc.

Ab aquesta publicació més propia de una academia que de l'esforç individual Antoni Carera i Vidal ha fet un gran servey que li deuen agraïr tots los catalans doctes y indoctes ja que ara com ara al menys satisfi una necessitat de gran trascendencia pera la llengua y pera lo mohiment de Catalunya en general. Tant de bo altres imitessin son exemple. Es lo que's mereix la llengua que com diu Torres Amat y altres autors ho corroboran, ab la seva poesia ho mare y mestra de las llengües y poesias modernes vulgars y que encara's parla en lo Roselló, Capcir, Vallespir y la Cerdanya francesa; en las quatre provincies del Principat; en las illas Balcars, Mallorca, Menorca y Ibiza y en tot lo regne de Valencia.

La llengua catalana en certa manera universal en tota la península, a França y a Italia en los segles XII y XIII, no ha canviat, puix dintre petitas variacions ha guardat sempre'l propi caràcter, al revés de las sevas similars que han anat distanciantse ab sos canvis cada dia majors. Avuy encara's que parlan català puján a quatre milions.

Tots los ayaments de la Pàtria Catalana deuen felicitar de tot cor y confessar sa gratitud envers l'autor de l'esmentat diccionari per lo treball que suposa y per lo grós cabal de coneixements que aporta a la fixesa y esplendor de nostra sempre hermosa y estimada parla.

A. G.

CONSISTORI

DELS

JOCHS FLORALS DE BARCELONA

Convocatoria pera'ls del any 1902

Als honorables poetes y prosadors de Catalunya y de tots los territoris ahont la nostra llengua és parlada o coneguda, **Jochs Florals de Barcelona** del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona en l'any XLIV de llur restauració, salut:

A fi de donar bon cumpliment a la honrosa comanda que'l respectable Còs d'Ajunts nos feu lo dia 21 del darrer Octubre, vos convidam a pendre part en los Jochs Florals de 1902 que, segons los Estatuts y bonas costums establertes, se regiran per lo següent

CARTELL

Lo primer diumenge de Maig, que se celebra esser lo dia 4, se celebrará la poètica festa, en la qual serán adjudicats als autors de las tres mellers poesias que hi obten, los tres premis ordinaris que ofe-

reix cada any l'Excm. Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich ayudador de la Gaya Ciencia, o sia: la Englantina, la Viola y la Flor Natural, que corresponen als tres mots que forman lo lema de la Institució.

La ENGLANTINA d'OR se donará al autor de la mellor poesia sobre fets historichs o gestes gloriosas de Catalunya, o bé sobre usatges y costums de nostra benvolguda terra, essent preferida en igualtat de mèrit la escrita en forma narrativa de romanç o de llegenda.

De la VIOLA D'OR y ARGENT se'n farà entrega al autor de la mellor poesia lirica, relligiosa o moral.

La FLOR NATURAL, premi anomenat de honor y cortesia, s'adjudicará a la mellor composició en vers sobre tema que's deixa al bon gust y franch arbitre del autor. Seguint la bella costum d'antich establerta, l' qui obtinga aquest premi deurá ferne present a la dama de sa elecció, la qual, proclamada *Reyna de la Festa*, entregará tots los altres premis als qui guanyadors ne sian

PREMIS EXTRAORDINARIS

UNA COPA ARTÍSTICA que ofereix lo Consistori a la mellor composició en prosa sobre tema y gènere literari que's deixa al bon gust del autor.

Un premi que ofereix l'Il·lm. y Rvdm. Sr. Bisbe de Vich, al autor de la mellor traducció en vers català y en ritme a propòsit; pera ésser cantat, del himne litúrgich que comença: *Ave maris stella*, consistent lo premi en obecte alusiu a la calitat del tema.

Un obecte d'art, ofrena del Excelentíssim Ajuntament Constitucional de Tarragona al autor de la composició que a judici del Consistori sia acreedora a sa adjudicació.

Altres premis que concedeix l'Il·lustríssim Ajuntament Constitucional de Sant Vicents de Sarriá, al autor del mellor treball literari en prosa o vers, essent preferit, tant per tant, lo que's relacione ab algun acontexement historich, tradició, anècdota o costums característica d'aquell poble.

Un obecte artístich que ofereix lo periòdich catalanista *Juventut*, a la mellor composició en prosa, de tema lliure, preferintse en igualtat de mèrit la que tracti un aspecte de la vida moderna.

Altres obects artístichs, ofert per la Lliga Espiritual de N. S. de Montserrat, a la mellor composició relligiosa o moral, en vers o en prosa, essent preferida la que's refereixa a fills de Catalunya que hagen sigut canonisats o beatificats per la Iglesia.

D'acort ab los Estatuts dels *Jochs Florals*, podran concedirse ademés los premis, accèssits y mencions honorífiques que'l Consistori jutrique ben merescuts.

Totas las composicions deurán ésser rigorosament inèdites y escritas en antich o modern català d'aquest Principat, de Mallorca, de Valencia o del Roselló.

Tots los treballs, ab lletra clara e inteligible, se remetran al Consistori, a son domicili, carrer dels Templaris, núm. 3, abans del mitgdia del 15 de Març vinent, junt cada hi ab un plech clòs que continga'l nom del autor y duga demunt escrit lo títol y lema de la composició.

No s'entregará premi al autor qual nom no conste clarament expressat en lo plech respectiv, o vaja en forma de anagrama, pseudònim o altra, contrasenya.

Los plechs que contingen los noms dels autors no premiats se cremarán, com de costum, acabada la repartició dels premis.

Lo Consistori's reserva per un any, a comptar del dia de la festa, la propietat de las obras premiadas.

Que'l senyor vos donga inspiració pera cantar ab esperit verament català, la *Pàtria la Fé y l'Amor*, y a nosaltres discreció en judicar y acert en premiar als més dignes.

Fou escrit y firmat lo present Cartell en la ciutat de Barcelona, als vuyt dias del mes de Desembre de 1901, per los VII Mantenedors.—Francesch Matheu, *President*.—Joseph M.ª Roca, —Guillem A. Tell, —Marián Vayreda, —Modest Urgell, —Salvador Vilaregut, —Victor Brosa y Sanjermán, *Secretari*

Sants de la setmana

Diumenge, dia 15.—Sts. Valerià b, Fortunat, Genaro y Lluci mrs. y Cristina c.—Dilluns, 16.—Sts. Eusebi b, Valentí y Albina mrs. y Adelaide emp.—Dimars, 17.—Sants Llatzer b. mr., Franch de Sena cf., Olimpia y Vega vda. y Vivina vg.—Dimecres, 18.—La Expectació del Part de la Mare de Deu ó La Mare de Deu de l'Esperansa ó de la O, y sants Ruf y Tóssim mr., Gracià b. y Judt vda.—Dijous, 19.—Sts. Nemesi mr., Timoteu ab. y Fausta vg.—Divendres, 20.—Sts. Domingo de Silos ab., y Amón, Teófil, Zenón y Tolomeu mrs.—Dissapte, 21.—(Abans X) Sants Tomàs ap. y Anastassi y Severi bs.

Quaranta horas: acaban a l'Iglesia de Religiosas Beatas de Santo Domingo y demá comensarán a la del Sagrat Cor de Jesús (Sant Agustí).

NOVAS

Pocas vegadas la seguretat personal havia estat tan poch garantida com ara. No és ja per las carreteres ahont s'atraca al primer viatger que passa, sino dintre las ciutats a las mateixas barbas com si diguessim, de las autoritats.

Fa poch temps que'ls aficionats a lo dels altres penetraren en lo magatzem del comerciant Sr. Oliva. En la matinata d'ahir ho feren en lo magatzem del Sr. Pagès del carrer de la Pau y.... se continuará, si'l Sr. Amer no dona enèrgicas disposicions pera agafar als malefactors que han sembrat l'espant per tots los pobles del Camp. La Farinera de Reus també fou visitada no fa gaires dias per tan aprofitats subjectes en un moment que'l vigilant particular de la fàbrica y ls serenos estavan fent tertulia al carrer.

Preguem al Sr. Amer que se'n preo- cupi d'aquests fets, però seriament.

Causá trista impressió en nostra ciutat la mort de la distingida dama tarragonina D.ª Javiera de Castellarnau y de Lleopart, ocorreguda a Barcelona lo dimars passat.

Era la finada, persona de grans virtuts lo que la feya ésser estimada de quants tingueren la ditxa de tractarla. A sos germans nostres amichs D. Joseph M.ª, D. Mariano y D. Lluís, los acompanyem en lo fons dolor que aquesta desgracia los ha produhit.

Aixís que's vá recullint la cullita d'olivas, se van fent més cárrech de lo abundant que resulta.

A l'Urgell fá molts anys que no havian tingut una cullita tant grossa y entre aixó y la baixa dels canvis, fá que'ls preus hagin flaquejat de debó esperantse encara nova baixa.

A las Borjas d'Urgell, població qu'ha vingut a ésser la més important d'España pera olis, obren los preus al principi de la molta, a vintidós rals quarta y'l divendres ja no's pagavan a més de setze.

Ha sigut també abundant la cullita a Tortosa y tota la ribera de l'Ebre y bona en lo camp de Tarragona, per més que en lo camp la maduració vá molt atrasada y tenen los pagosos por de que las olivas no madurin prou bé per los forts fets y l'oli amargueji.

Aquesta tarde a dos quarts de cinch, se reunirá en Assemblée extraordinaria lo Centre Industrial d'aquesta ciutat pera discutir las lloas políticas.

es lo que may nem discutir y aprobar un projecte de Bases pera la creació d'una caixa d'Estalvis.

Sembla que hi ha molt entusiasme entre'ls socis de l'esmentat Centre pera portar a cap una mellora de tanta importancia.

Nostre bon amich D. Ramón Arrufat, director del acreditat Colegi Provincial, ha tingut l'atenció d'invitarlos a la solemne vetllada qu'avuy tindrà lloch a las cinch de la tarde, en l'esmentat Colegi.

Agrahim l'invitació y prometem assistirhi.

Lo Dr. Morelló de Barcelona, fabricant de las acreditadas pastillas pera la tos, ha tingut l'atenció d'enviarnos uns calendaris carnets de butxaca pera 1902.

Están molt ben presentats y és un present útil y que agrahim ab sinceritat a nostre bon amich Sr. Morelló.

La «Línia Jesinghaus», Companyia de vapors italians, ha organisat una sèrie de viatjes circulars entre Genova, Tarragona, Barcelona, St. Feliu de Guixols, Niza y tornada al punt d'embarc. Lo passatge de primera classe, compresa la manutenció costará tant sols 100 franchs.

Lo primer vapor de la línia Jesinghaus que tocará en nostre port, será'l «Germania», que té anunciada l'escala pera'l dia 17 del corrent.

Lo consignatari de la nova línia es nostre amich D. Antoni Mariné.

Divendres passat tinguerem lo sentiment d'acompanyar a la última etapa lo cadavre de la nena Maria de Carme Güell y Lopez, tendra filla de nostre estimadíssim amich y company D. Xavier Güell, acaudalat comerciant d'aquesta plassa.

De tot cor acompanyem al amich Güell y a sa distingida familia en lo dolor que sent per aquesta pèrdua, poguentli servir de consol la part que totas las classes socials de Tarragona prenen en son infortuni.

Ahir tarde arribaren una nombrosa secció d'alumnos de l'Universitat de Barcelona que dirigits per son profesor estant fent una excursió científica per la provincia de Tarragona.

Avuy passarán tot lo dia aquí, visitant los monuments, lo Museo arqueològich y donant algún passeig per los voltants de la ciutat, surtint ab l'expres de Valencia pera Tortosa.

Lo dillòns anirán a San Carles de la Rápita, empleant dos dias en visitar las salinas y organisant algún treball de dra-

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de todas las malalties del

VENTRELL

per crònics que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en todas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

G. SERRA Y TRILLA

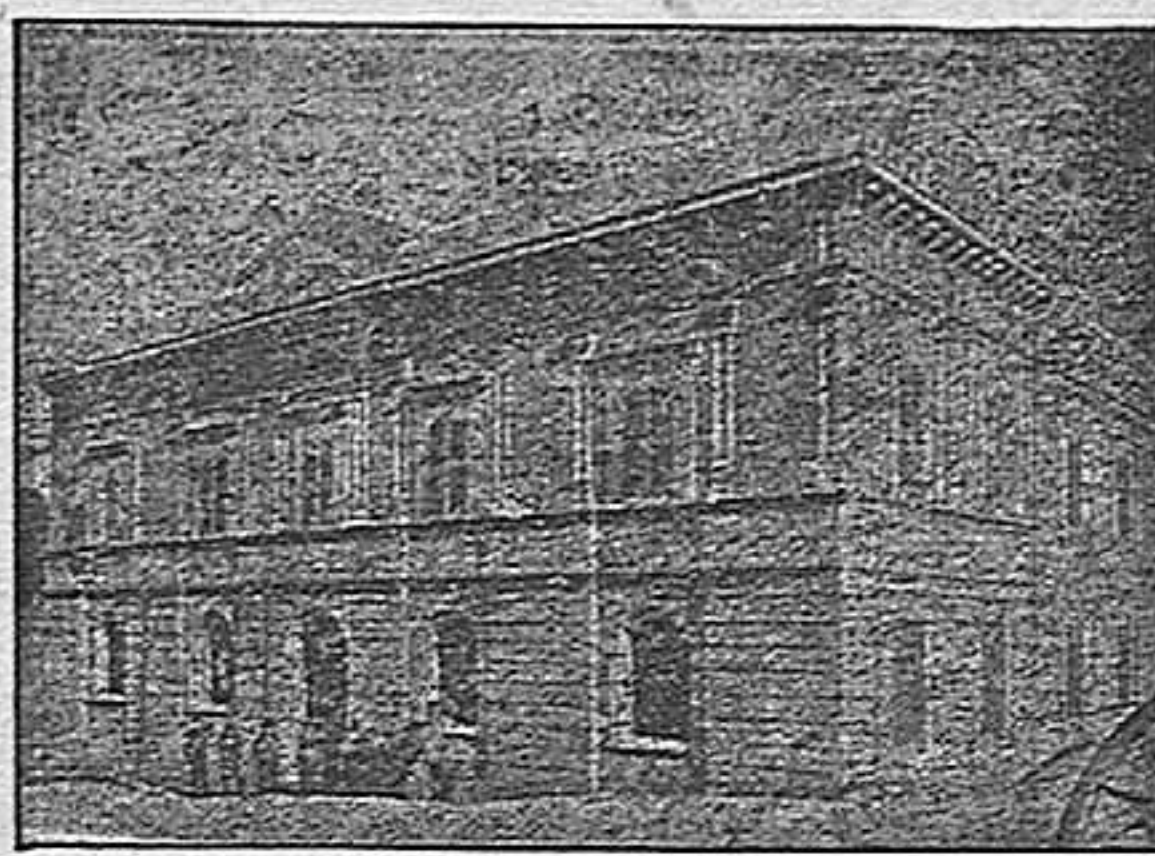
METGE CIRURGIÀ

ex deixeble de l'eminent Dr. Azua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriología y Seroterapia

MALALTIAS DE LA PELL Y MALALTIAS CRÓNICAS

CONSULTA DE 11 A 1

TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA

Colegi provincial
TARRAGONA

gat en las golas del Ebre, si'ls hi és possible.

Dintre de poch será un fet l'instalació d'alumbrat elèctrich en l'Espluga de Francolí. Facilitará lo fluit lo contratis- ta de Montblanch Sr. Armanyans trebal- lantse actualment en extender los cables transmisors desde dita població a la Espluga, treballs que venen fentse ab bastanta activitat.

La brigada municipal s'está ocupant en l'enderrocament de la font de la Cristina, de la Plassa de Prim.

En lo lloch qu'ocupava la font s'hi fará un surtidor y en los voltants de la Plassa s'hi arreglarán jardinetes.

Rès que entre'ls *parterres* de la Plassa dels Infants y'ls de la Plassa de Prim, Tarragona fará goig, sobre tot si'ls cui-

dan tan bé com los que rodejan lo monu- ment de Roger de Lluria, que de tan ben arreglats fan fastichs.

Nostre amich D. Joseph Martínez ha tingut la dissort de perdre a sa virtuosa esposa D.ª Ramona Casals y Mas,

Lo mateix en l'acte del enterro que tingué lloch lo dijous, que en los fune- rals celebrats ahir en l'Iglesia de la San- tissima Trinitat s'evidenciaren las nom- brosas simpatias ab que compta lo senyor Martínez, a qui, lo mateix que a sa dis- tingida familia donem nostre mes sentit pesam.

—Camisas y corbatas alta nove- tat. Camisaría de Pau Brú, Compte de Rius, 24.

Haventse de contractar lo suministro d'arrós, fesols, trufas, sagi ranci de porch, sal, koch y sabó durant la prime- ra mitj anyada de 1902 per l'Obra Pia Montserrat, en la porteria de la mateixa s'admetrán fins al 20 del present més, notas de preus, ab lo nom y domicili dels que desitjin fer aquest servey, re- servantse l'Administració de fer la con- tracta segons lo que d'ellas resulti.

Obert lo período d'inscripcions, pera pendrer part a l'Exposició de Viram, Coloms y petitas industrias rurals orga- nizada per la Societat Nacional de Cri- adors de viram y que tindrà lloch a Ma- drit en el mes de Maig prop vinent, se prega a tots als criadors y aficionats a la cria de viram, canells y demés animals de corral d'aquesta provincia, que pren- guin part a la dita Exposició pera dar a conèixe'ls seus productos y aumentar las instalacions nacionals pera combatre dignament ab las estrangeres.

La comisaria general (Diputació, 373, Barcelona) dará de franch tots los datos que's demanin.

Lo comisari especial en aquesta pro- vincia és D. Ramon Nadal Vallbona.

Quí es que per edat que tingui no voldrá conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perru- quer CASALS poseix un procediment indi, purament vegetal, que no taca en lo més minim lo cutis, reproduheix lo cabell y priva sa cayguda.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

DIDA S'ofereix jove y ab llet de poch mesos pera criar en sa casa o en la dels pares de la cria- tura. Informar en l'impremta de aquest setmanari.

BATXILLERAT

baix direcció del Professorat oficial a l'Institut

COMERS

IDIOMAS

Primera ensenyansa

PARVULS.—ELEMENTAL.—SUPERIOR

Tenedoria practica.—Calcul mercantil

Composició y estil.—Caligrafia

AGRICULTURA

Dibuix.—Llissos de cosas

FUNDAT AL 1888

AFORAS DE SANT FRANCESC

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.º—TARRAGONA

Pera Valencia, Alacant, Car- tagena, Aguilas, Malaga, Cadiz, Vigo, Carril, Villagarcia, Coru- nya, Puebla, Marín, Ferrol, Riveado, Gijón, Santander y Bilbao, sortirà'l 19 del corrent lo vapor **Juanita** son capitá D. J. J. Rotella Suarez, admetent càrrega y passatgers. Lo despatxan sos agents Srs. *Fills de Be- nigno Lopez*.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Avinga deuen en valencia als catalans

Línia regular ue grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almé- ria, Málaga, Sevilla, Cadiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Riveado, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 19 del corrent lo vapor **Cabo S. Sebastián** son capitá D. Joan C. Zorroza admetent càrrega y pas- satgers pera els citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marian Peres.

Tintoré y C.ª de Barcelona

PERA LIVERPOOL

Sortirà d'aquest port lo dia 19 del corrent lo magnífich vapor **Tambre** son capita D. Francesch Zaragoza.

Admet càrrega y 'l despatxa son agent don Modest Fenech.

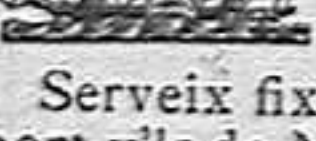
SVENSKA LLOYD

LÍNIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHENBURG

SERVEY BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAVS

Lo vapor suech **Norge** sortirà el dia 19 del corrent admetent càrrega pera Marsella, Goteburg, Copenhagen, Estocolm, Cris- tian, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkö- ping, Gefle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koen- ingsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada ger- mans.

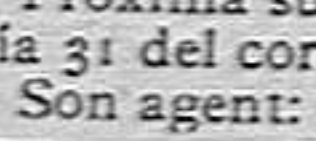
W. Jesinghaus y C.ª

DE GENOVA

Serveix fixo cada dotze dias entre aquest port y'ls de Niza, Genova y demés ports d'Ita- lia, ab trasbord pera America.

Sortirà'l 17 de Desembre'l magnífich y rà- pit vapor **Germania** admetent càrrega.

Son agent: D. Antoni Mariné.

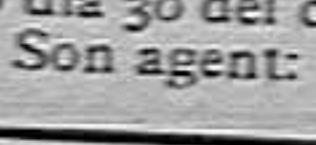
Aznar y C.ª y La Actividad

DE BILBAO

Pera Liverpool sortirà d'aquest port el dia 22 del corrent lo vapor **Diligente** ad- metent càrrega.

Pròxima surtida del vapor **Febrero** el dia 31 del corrent.

Son agent: D. Antoni Mariné.

Aznar y C.ª de Bilbao

Pera Londres y Ambers

Sortirà d'aquest port el dia 17 del corren lo vapor **Abil**.

Pera Hamburgo y Ambers sortirà d'aquest port el dia 22 del corrent lo vapor **Pedro- sa** admetent càrrega.

Pròxima surtida pera Londres y Ambers lo dia 30 del corrent lo vapor **Uribitarte**.

Son agent: D. Antoni Mariné.

Xampany Catalunya, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

